

שע א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב - לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכי"ר

גליון מס' 416

ערש"ק פרשת "קדושים", כ"ה בניסן תשע"ד

שבת ממברכין חודש אייר ר"ח: יום רביעי וחמישי המולד: יום שלישי בשעה 4, 38 דקות ו-10 חלקים

אוהב המלך!

דברי תורה צריכים חיזוק כך לימדנו חז"ל במסכת ברכות, וכמדומה שעל מצות "ואהבת לרעך כמוך" המופיעה בפרשתנו דרושים אנו בדורינו שמירה יתירה, והתנא הקדוש רבי עקיבא הוסיף ואמר: "ואהבת לרעך כמוך - זהו כלל גדול בתורה" (ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד). וכגודל מעלתו כך גם קושי השגתו, אולם לאוזנינו נשמיע משל, שלו יצויר שפייטן נפלא שיצא עליו קול בממלכה שאת המלך אוהב הוא בכל ליבו, ופעמיים אף שלוש ביום מופיע הוא תרתי משמע בארמונו, ובפיו את המלך מהלל בגרונו ומשבח הוא באיזהו מקומן של שבחים - מקלס. והנה ביום אחד ארע מקרה שלאחר הופעה נפלאה, בעת שיצא אחר הקידה וההשתחויה מלפני מלכו רם ונישא, ניתקל הוא בטעות באחד מבני המלך בחצר גינת ביתן המלך ונפל שדוד ארצה, את בגדי הפאר שלו שניתנו לו בהוקרה מידי הענוגות של מלכו האהוב, כיסתה עננה של אבק, והאוהב-המזמר חבט נמרצות בידו החסונה בילד הרך, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים... אחת ושש... אחת ושבע... עד כי יפול הנופל ממנו שבע כי יפול צדיק בנו של מלכו האהוב, והפייטן המהולל יוצא לו אחר כבוד בראש מורס, מגיע לביתו ונס את שינתו העריבה. ולמחרת להפתעתו קיבל הוא מכתב שבו כתוב מסר חד משמעי מארמון המלוכה, יותר אין הוא רשאי להגיע לארמון המלוכה! הפייטן המהולל שלח שליחים במהרה לברר על מה ולמה יצא הקצף והרי אוהב הוא את המלך כבתחילה ומבחינתו דבר לא השתנה, והחליפה נשלחה אחר כבוד לניקוי יבש מיוחד, מוכן הוא להופיע בכל עת שרק יבוקש ויודרש... אולם התשובה לא איחרה לבוא, למלך לא חסר פייטנים לרוב, אולם המנגינה היוצאת מן הלב נכנסת אל הלב, לתומו חשב המלך שאחרי המילים ישנם כיווים, והפייטן אוהבו אהבת עולמים, אולם כעת נוכח שאין השר אוהבו כלל ועיקר שאם אכן נכון היה הדבר, את בנו אוהבו של המלך, לא היה מכה, תהיה הסיבה מוצדקת ככל שתהיה... והנמשל הן מובן לו מאליו. המלך - מלכו של עולם אוהב כל יהודי ויהודי שהוא בנו יחידו - אהבת עולם, ושמח הוא בנו שמחה של ממש, אולם מידת הדין מוצאת מקום את חובה לגבות, שאם אכן אוהבים עם ישראל את המלך, כיצד חלילה יכולים האחד את השני להכפיש, יתכן כך היא טוענת, שאין באמת אוהבים הם את מלכם. וממילא בין מדין מדוע יצר הרע את כוחותיו העצומים משקיע הוא בגרימת ריב ומדנים, רוצה הוא לבוא בשמים עם "קלפים" חזקים. ואף שבאמת עם ישראל עם קדוש, ורצתהו אולם בכל ליבם הם אוהבים ואת נפשם עבור זולתם מוכנים הם למסור, ורק יצר הרע שמטעה כאמור והופך את האהוב לאויב ואת החבר לחרב, ושוחט חייב משום "צובע" ועל זאת תהיה תביעתו לעתיד לבוא, אולם בואו ונסתכל מאחורי המסיכה, בואו וניתן ליבנו ודעתנו ובל ניפול ברישתו ועצותו, כבר לימדנו חז"ל שכשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, וכשם שלא יעלה על הדעת לכעוס על חברינו בגלל שפרצופו שונה משלנו, ומקובל עלינו שהאף שלו סולד יותר והעניים כחולות יותר (או להיפך...), כך עלינו להבין שאין הדעות שוות, ובצבא ה' מקהלה מגוונת לרוב, אחד בתופים ואחד במצלתיים, השלישי בנבל והרביעי בכינור, ביחד מהללים ומשבחים לאדון הכל, שבראנו לכבודו והבדילנו מן הטועים, נרבה באהבת חינום ונוכה לבנין בית המקדש והשראת השכינה בינינו במהרה!

כבוד מלכים

אחת המצוות החשובות בתורתנו הקדושה שמוזכרת בפרשתנו הינה מצוות כיבוד אב ואם. שכרה כה גדול עד שמוטב שהמקיימה אוכל מפירותיה עוד בעולם הזה והקרן קיימת לו בעולם הבא. כמה כואב ודואב הלב לראות ולשמע מאחינו התועים עד כמה אינם בקיאים במצוה יקרה זו, ורומסים בידם את כבוד הוריהם. כמה מסכנים אותם אנשים שלא זכו ללמוד הלכות כיבוד אב ואם ועוברים על מצוה יקרה זו יום יום, שלא עם הארץ חסיד. על ערך מצוה זו ושכרה הגדול ניתן ללמוד מהסיפור הבא. רבי יהושע בן אלם זצ"ל, שהיה מגדולי דורו חלם לילה אחד חלום שבו נאמר לו שהוא ונס הקצב ישבו סמוכים זה לזה בגן עדן. הקיץ רבי יהושע מהחלום מוטרד מאוד ותמה כיצד זה יתכן והרי כל ימיו ירא את ה' יתברך ושומר מצוותיו, למד תורה בהתמדה והעביר שיעורים והעמיד תלמידים ואף הקפיד שלא ללכת ארבע אמות ללא ציצית ותפילין, וכיצד ננס הקצב יהיה שכנו בגן עדן וכי שווה הוא לו במעשיו? כדי לעמוד על טיבו של ננס הקצב, ביקש מתלמידיו לחפש לו את אותו הקצב ולהביאו אליו. לאחר חיפושים נרחבים נמצא אותו קצב. בתדהמה גמורה קיבל את הקצב את הבשורה שרבי יהושע מתפשו. הוא מיאן להאמין שהחכם צריך לו ולכן סירב ללכת עד שהוצרך רבי יהושע ללכת אליו בעצמו. כשהגיע שאלו לפטר מעשיו. השיב ננס הקצב וסיפר לפי לתומו: "אב ואם זקנים וחולים יש לי. אני רוצם ומלבישם יום יום ודואג לכל מחסורם". נשק לו רבי יהושע ואמר: "בני, אשריך ואשרי גורלך. עתה מבין אני את פשר החלום שחלמתי. אשרי שזכיתי להיות חברך בגן עדן". אחים ואחיות יקרים, בואו ונתחזק במצוה יקרה זו ונזכור שמידה כנגד מידה, כמו שאנחנו מכבדים, כך יכבדו אותנו, ואשרי הנוהר לקיים את כל מצוות השם יתברך באהבה.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

אבות - פרק א'

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:29	19:56	18:55	ת"א
20:42	19:54	18:40	י-ם
20:42	19:57	18:47	חיפה
20:40	19:55	18:56	כ"ש

הפסרת השבוע:

ס. "בן אדם וכו' ה'לדרוש" א. "הלא כבני כושיים"

מטעמים לשבת

תכחשו, לא תשקרו, לא תעשה ועשה של מידות ומשקלות וכו' וכו'...
(תורת הפרשה)

"לא תלך רכיל בעמך" (יט, טו)

באחת מאיגרותיו (משנת תרצ"ו), כתב האדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור זצ"ל לאנשי שלומו: כאשר רבו הצרות מבית ומחוץ, ונאמנים עלינו דברי חז"ל, שזה מטעם לשון הרע ורכילות - לזאת אבקש להתחזק בעניין שמירת הלשון. ועצתי שתלמדו בספר "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון", על כל פנים שני ימים בשבוע. ואעידה עלי שמים וארץ, כי אחרי שגמרתי ספרים הנ"ל הרגשתי בעצמי בזה פעולה לטובה...

(פרפראות לתורה)

"ואהבת לרעך כמוך, אני ה'" (יט, יז)
רבי עקיבא אומר: זה כלל גדול בתורה (רש"י). כתב ה"חתם סופר" זצ"ל: דרש רבי עקיבא על הכתוב: "וחי אחיך עמך" - "חייך קודמים לחיי חברך" (בבא מציעא ס"ב), וקשה איפוא, אם צריך אדם לדאוג תחילה לחייו, כיצד יכול הוא לקיים

"לא תגנובו ולא תכוזשו" (יט, יא)
יש לפרש בדרך צחות, שהנה אין לו לאדם לחשוב שאם ימנע מלגנוב, ירעב חלילה ללחם, ויהיה כחוש ורזה, אלא אדרבה הגניבה גורמת לו חלילה קללה בגופו ונשמתו. וזהו שאומר הכתוב "לא תגנובו" - אין לכם לגנוב כדי לאכול ולשבע, שאם לא תגנובו אזי "לא תכחשו" - לא תהיו כחושים בגופכם...
(תורת הפרשה)

"לא תגנובו ולא תכוזשו ולא תשקרו" (יט, יא)

מסופר על הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל, שפעם בא אליו שוחט והביע לפניו את רצונו לעזוב את מלאכת השחיטה, כאשר ריא מהאחריות הגדולה של איסור נבילה. במה דעתך להתעסק? - שאלהו רבי ישראל. אפתח חנות ואעסוק במסחר - השיב השוחט. תמה רבי ישראל ואמר: בשחיטה אתה חושש שאין בה כי אם לאו אחד של נבילה, על אחת כמה וכמה שיש לחשוש בחטונות, שכרוכים בה הרבה אזהרות ואיסורים: לא תגזול, לא תחמוד, לא תעשוק, לא תנוג, לא תגנובו, לא

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

"לא תגנובו" (יט, יא). מסופר על הצדיק רבי אליהו דזשינצ' זצ"ל, משיג רוחני בישיבת לומז'א, שפעם בא אליו אחד מתושבי פתח תקוה שמוצאו מלומז'א, לקבל ממנו ברכת פרידה לפני נסיעתו לביקור בארץ פולין. שאל אותו רבי אליהו אם יעבור גם בעיר לומז'א, כשהשיב בחיוב, ביקש ממנו שיואיל בטובו לברר שמה בענין אישה ספר מסויים, והספק מנקר בליבו, אולי שילם לה פחות מידי, כי הספר נראה בעיניו יקר ערך, ולא יתכן שמחירו זול כפי ששילם. אם באמת טעה, אנא יואיל בטובו לבקש מחילתה בשמו, ויפרע לה את הסכום הדרוש, וכשיחזור הנה ישיב לו. הבטיחו האישה וכן שעה, בבואו ללומז'א הלך אצל האישה מוכרת הספרים ושאל בענין הספר. נענתה האישה ואמרה: מה רוצה רבי אליהו ממני, כבר שלח אלי אנשים אחדים בנידון זה... תגידו לצדיק, ששילם לי עבור הספר מחיר טוב, מחיר הוגן, ואינו חייב לי אף פרוטה... וכן מסופר על הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל בעל ה"קהילות יעקב", שפעם נכנס אליו אדם אחד, והראה לו איזה כתב, וכפי הנראה היה צריך לצלמו. ואמר הלה לצדיק: במקום העבודה שלי יש מכונת צילום, כשאהיה שם מחר אוכל לצלם. נחרד הרב ואמר לו: האם קיבלת רשות לזה מבעל הבית? הלא מקבל אתה משכורת בעד עבודתך, ואם אין לך רשות לצלם במכונת הצילום, הרי זה גול חלילה.

(תורת הפרשה)

אָהַבְתָּ לְרַעְךָ כְּמוֹךָ

"לא תלין פעולת שכיר איתך עד בוקר" (יט, יג). דין תשלומי שכר שכיר הוא עומד ברומו של עולם, שיש על זה כמה וכמה לאוין מפורשים בתורה. ויש בני אדם מוזללים בהם בעוונותיהם הרבים, ונקל להם לאחר את התשלום בשביל איזה סיבה קלה, כגון שמתעצל ללכת ולקחת את ממונו שהניח ביד אחרים, או ללכת ולפרוט את הכסף הגדול שיש לו, ומן הדין מחוייב הוא בכל זה אפילו אם הפועל עשיר, וכל שכן אם הפועל עני, מחוייב בעל הבית לשלם לו בזמנו, כדי שיהיה לו במה לחיות הוא ואנשי ביתו. ומצוי גם בעוונותיהם הרבים אצל איזה אנשים, שהשכיר דופק על פתחיהם לילה ויום ואין שומע לו, ובפרט אם העסק הוא על איזה דבר קטן, ולא יתנו לב שבדיני התורה אין חילוק בין דין פרוטה לדין של מאה מנה. והרבה מהם שהם אנשים ישרים ובעלי מידות טובות ומקיימים שאר מצוות התורה כדת וכהלכה, והמצוה הזאת של

(תורת הפרשה)

והייתם לי סגולה

מוצאי שבת - סגולה להצלחה וישועה בכל אשר יחפוץ, לשורר במוצאי שבת פיוטים שונים בשמחה (רבי סלמן מוצפי).

סגולה למזל - שינוי מקום מגורים הוא מהדברים הגורמים לשינוי מזל (הגרי"י קנייבסקי-הסטייפלער, הגרי"ש אלישיב, הגר"ח קנייבסקי).

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

החינוך הבנים

הנהגות והארות

בספר כבדהו וחנכהו הביא הנהגות יפות בחינוך והבאתים כלשונם.

מלאכת החינוך של ילדינו

✓ אינה דבר של מה בכך אשר יעשה כלאחר יד. זו מלאכת קודש, שיש לגשת אליה בגיל ובחרדה, ולפעול במסגרתה מתוך תחושת אחריות ושליחות אלוקית.

✓ אינה מעמידה אותנו במצב של שוטרים ומפקחים על ילדינו, אלא מעניקה לנו תפקיד חשוב בהכוונתם לנתיבי חיים, כשאנו נדרשים לתת בידי הילד כלים מתאימים, וללמד אותו להתמודד בכל תחום ושטח - החל מחיי היומיום, הקשרים עם בני משפחתו הקרובה וחבריו, וכלה במלחמה הפנימית הקשה מול דחפיו היצריים ותאוות ליבו - התמודדויות ומלחמות שימשכו עד זיקנה ושיבה טובה, כל עוד רוח באפו.

✓ היא דרך ארוכה ולעיתים אף קשה ומייגעת, אשר במהלכה נדמה לפעמים שמסך שחור יורד ואור לא נראה בקצה המסלול. עלינו להשתמש בכל הכלים העומדים לרשותינו, ולגייס את כל הכוחות הנמצאים במאגרינו, כדי לעקוף מכשולים ולדלג מעל למהמורות.

✓ אינה מורכבת מהצלחות מיידיעות, רגעיות, אלא מעליה מדורגת בשלבים איטיים של התקדמות שיטתית. גם כאשר קשה לנו מאוד ואנו בבחינת "זורעים בדמעה" - נזכור, שבעזרת השם יתברך ויתעלה, סופם של זורעים בדמעה לקצור ברינה...

היסוד הרעיוני של מלאכת החינוך הוא

✓ לחקור ולהבין את מידת ההשפעה שלנו על הילד. אנו נדרשים לבחון ולשקול כל אמצעי, במחשבה, דיבור ובמעשה, שאנו נוקטים בבואנו לחנך את הילד, האם זה מקרב אותנו אל המטרה הרצויה והנכספת, או לא.

היסוד המעשי של מלאכת החינוך הוא

✓ להביא את הילד לעשייה חיובית, לא רק משום שההורים ציוו עליו, אלא בעיקר משום שהוא רואה בה צורך, ואף קיים בקירבו הרצון והתשוקה, לעשות זאת, לאחר שההורים הסבירו לו והאירו את עיניו.

יסוד היסודות של מלאכת החינוך

✓ שהיא אינה מתייחסת ל"מה יעשה וכיצד ינהג הילד היום", אלא בעיקר ל"מה הוא יעשה וכיצד הוא יחשוב בעוד שנים". העשייה החיובית אשר לה אנו מעודדים אותו עכשיו, היא אומנם המפתח להצלחת חינוכנו לדורות, אך אינה מהווה מטרה לעצמה.

מבחן זה הוא הקריטריון האמיתי בחינוך. הוא ואין בלתו!

שלום בית

זיזים של תפארת וכבוד

סיפר הר"נ דיאמנט שארע לו מקרה שמאוד נהנה בו. היה זה כאשר ישב בבית אחד מידידיו הקרובים: ביתו הגישה לאשתו כוס קפה מהביל. האם שתתה את הקפה ולפתע שאלה את האבא בפני הילדה: "אבא, איך יכול להיות כוס קפה עם חלב, והוא בשרי?". הוא הביט בה כתרנגול בבני אדם! ואז היא הפטירה: "ככוס הזה יש כל כך הרבה לב של יוכבד. בשרי...". איזה יופי... תחשבו רגע מה זה עושה לילדה, כאשר שומעת דבר כזה. סתם מילה קטנה! וקונים עולם של תפארת! דוגמא נוספת, דיבור מהשטח: "אשתי, בעוד יומיים יש לך יום הולדת, קחי מאתיים שקל, קני מה שאת רוצה". היא תזרוק בחזרה את מאתיים השקלים. "קח בחזרה, לא זקוקה לשום דבר". "אשתי כבר שבועיים שאני חושב מה לקנות לך, אך לא עולה לי שום רעיון, תקני מה שאת רוצה, קחי את מאתיים השקלים, מה שתקני יהיה הכיף שלי", נשמע אחרת ומכלום, מניסוח קל והם אותם מאתיים השקלים... ואם, אני מפתיע אותה במאתיים השקלים במתנה, בהפתעה, זה יותר מטיפה מכובד. ואם את המתנה שקניתי אני עוטר בנייר עטיפה צבעוני עם סרטים ומניח פתקית עם איזו הקדשה שפותחת ב"אשתי היקרה לי מכל!" - זה כבר תפארת! לכאורה שום דבר, לא כלום - אבל, לקנות עולם, עם טיפ טיפה מחשבה. וכולנו יודעים מהנסיון שזה משתלם.

אמרי שיפר

* הרה"ק רבי נחמן מברסלב אומר: אדם שאין לו שעה אחת משלו בכל יום, אינו אדם.

* הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין אומר: כשם שקשה לרע לב לדעת את צרכי הזולת, כך קשה לטוב לב לדעת את צרכי עצמו.

* הרה"ק רבי משה מבויאן אומר: אין יכול אדם להיות אחראי למעשיו, כל עוד הוא עצמו אינו ברשותו.

* הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: אינו מבקש מכם אלא שלושה דברים בלבד: שלא תהיו פוזלים מתוך עצמכם, לא תהיו פוזלים לתוך זולתכם, ולא תהא כוונתכם לעצמכם.

(פתגמים נבחרים)

למעוניינים שהעלון ישלח להם בדואר האלקטרוני, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com

למעוניינים כתובתינו החדשה באינטרנט: www.tiferetbanim.co.il

ועל כן יאמרו המושלים-משל ונמשל

המשיכו בדרכם פעם אחת העלילו על היהודי עלילת שווא כאילו פשע נגד המדינה, ונקבע זמן למשפטו. יודעי דבר לחשו לו כי על אשמה כגון זו אחת דתו להיכלא בצינוק לשארית ימיו. יעצו לו אוהביו כי ייסע אל עיר הבירה, שם יושב הקיסר, וינסה ככל אשר יוכל להתקבל ולשטוח את טעותיו לפניו. הקיסר - כך אמרו ידידיו - הוא איש אמת, ובוודאי יוציא את הצדק לאור. ומי לידי יתקע - אמר האכסנאי - כי אוכל להתקרב אפילו אל הארמון, והרי הארמון מוקף במשמר הקיסר? עליך לנסות - אמרו ידידיו. מנהגו של הקיסר היה ללבוש בגדי איכר פשוט מפעם לפעם, ולהסתובב בין המון העם - כך שמע את הלך הרוח והבין את דעת הבריות. באחד הפעמים הזדמן הקיסר המחופש אל האכסניה של היהודי - שם קיבל מזון ומשקה וישן על הארץ כאחד העם הפשוטים. לאחר זמן נודע לאכסנאי מי היה אורחו, וכאשר נודע הדבר אחז בראשו וצעק: אבוי לי ואבוי לנפשי! הקיסר היה כאן בביתי, והייתי יכול לבקש שיציל את נפשי... כן הוא גם הנמשל - אמר ה"חפץ חיים" - כל אדם יכול בעולם הזה להתקרב אל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהרי הוא מצוי בינותינו, ויש לנצל את השעה ולהתקרב, שאם לא כן - בעולם הבא שוב לא יהיה הדבר אפשרי...

(משל למה הדבר דומה)

דרכם של סוחרים - אמר רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל, בעל ה"חפץ חיים" - שאם יש בידם סחורה מרבים הם לשבחה בעיני הקונה, כדי שימהר לקנותה במחיר מפולפל, ואף אם אין הסחורה משובחת - ירבה הסוחר בשבחה, ויכביר עליה תשבחות, עד שגם הקונה ההססן ביותר ימהר להוציא את ארנקו ולרכוש אותה. היעלה על הדעת סוחר אשר יגנה את סחורתו? הרי מיד יהפוך ללעג ולקלס בעיני חבריו, שיחשבוהו לשוטה גמרו, כי איך יוכל למכור סחורה שהוא עצמו טוען כי היא גרועה?... ואף אם ימצא לבסוף פתי שיקנה את הסחורה, איזה מחיר ישלם בעדה? כן הוא גם הנמשל - אמר ה"חפץ חיים" - המצוות שנתן לנו הבורא יתברך הם כסחורה טובה, שהרי עתידים לקבל עליהם שכר מרובה, על כן מן הראוי לנהוג בסחורה זו בכבוד הראוי. על כל אחד ואחד להשתדל לקיים בהידור רב ככל האפשר, שהרי ככל שיזהר - יגדל שכרו. מעתה יהיו ללעג ולקלס כל אלה אשר מזלזלים בקיום המצוות, ומקיימים כדי "לצאת ידי חובה" ללא כוונה והידור. כזה יהיה גם שכרם לעתיד לבוא, לרוב בושתם...

יהודי אחד התפרנס מאכסניה קטנה שעמדה על אם הדרך העולה לעיר הגדולה. מפעם לפעם היו פוקדים את האכסניה הלך בודד או שיירה - שם סעדו את ליבם, נחו מעמל הדרך,

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ נהגו שלא לומר תחנון כשיש בבית הכנסת חתן בר מצוה שמלאו לו שלוש עשרה שנה ויום אחד באותו יום, דהיינו ביום לידתו, והמנהג נכון וישר, ויש להם על מה שיסמוכו.
- ✓ כשעושים סעודת סיום מסכת סמוך למנחה, והמסיים והמוזמנים לסעודה מתפללים מנחה לפני הסעודה, פטורים הם מלומר תחנון בתפילת מנחה.
- ✓ נוהגים שלא לומר תחנון במנחה ביום הכנסת ספר תורה הנערכת לאחר מנחה. ואותם שנהגו שלא לומר תחנון שבוע שלם או ארבעים יום מיום הכנסתו, אין להם על מה שיסמוכו.
- ✓ אין אומרים בבית האבל וידוי ונפילת אפים. מפני שהוקש לחג כמו שכתוב "והפכתי חגיכם לאבל". וגם מפני שמידת הדין מתוחה עליו, ולכן אין להגביר את מידת הדין. וגם אם אין האבל שם, נוהגים שלא לומר וידוי ונפילת אפים בבית המנוח הנפטר.
- ✓ אם אין מנין בבית האבל, ובא האבל לבית הכנסת כדי לומר קדיש ולשמוע קדושה וברכו, צריכים לומר וידוי ונפילת אפים. אבל אם בא לבית הכנסת בערב השבעה להתפלל מנחה וערבית, והקהל מתאסף כדי לשמוע דברי תורה והספד לעילוי נשמת הנפטר ולחלוק לו כבוד, אין לומר וידוי ונפילת אפים. ויש מקומות שלעולם אינם אומרים וידוי ונפילת אפים כשהאבל בבית הכנסת - ויש להם על מה שיסמוכו.
- ✓ הנוהגים שלא לומר וידוי ונפילת אפים ביום פקודת השנה של צדיקים ואדמו"רים, אין להם על מה שיסמוכו. ומי שנזדמן להתפלל בבית הכנסת של הנוהגים כן, ואין בידו למחות, צריך שיאמר הוידוי ונפילת אפים לבדו.
- ✓ אם בימים שלא אומרים וידוי ותחנון טעו והתחילו באמירת הוידוי, ונזכרו שלא אומרים וידוי, ימשיכו עד "אנחנו ואבותינו ואנשי ביתנו", כדי שלא יוציאו שם שמים לבטלה.
- ✓ אחרי סיום תחנון אומר השליח ציבור חצי קדיש. ולאחר מכן אשרי יושבי ביתך וכו'. וכשאומר אשרי יושבי ביתך ותהילה לדוד - יכוין במזמור הזה מאוד, ובפרט בפסוק "פותח את ידיך". ואמרו רבותינו ז"ל (ברכות ד:): "כל האומר תהילה לדוד בכל יום שלוש פעמים, מובטח לו שהוא בן העולם הבא", ודוקא אם אומר בכוונת הלב כראוי, אז יגן עליו להיות בן עולם הבא.
- ✓ יש נוהגים לומר את הפסוק "יהי חסדך ה' עלינו כאשר ייחלנו לך" לפני שאומרים אשרי יושבי ביתך, ואפשר לומר שהטעם הוא כדי לרמוז שם הוי"ה ברוך הוא. כי הפסוק "יהי חסדך" מתחיל באות י' ובאות ה', ובפסוק האחרון של אשרי שהוא "ואנחנו נברך" וגו', יש אות ו' בתחילת הפסוק (בתיבת ואנחנו) ויש אות ה' בסוף הפסוק (בתיבת הללויה), והרי נרמז שם הוי"ה שלם, ולכן אין לערער על שום מנהג, כי לכל מנהג יש שורש ויסוד.

(התפילה והלכותיה)